

Warszawa, dnia 20 maja 2025 r.

Poz. 464

**UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 14 maja 2025 r.

w 80. rocznicę zakończenia II wojny światowej w Europie

W 80. rocznicę zakończenia II wojny światowej w Europie Senat Rzeczypospolitej Polskiej składa hołd wszystkim bohaterom i ofiarom najbardziej tragicznego w skutkach, brutalnego i krwawego konfliktu w dziejach ludzkości.

Podpisanie aktu bezwarunkowej kapitulacji na lądzie, morzu i powietrzu III Rzeszy Niemieckiej 8 maja 1945 roku oznaczało dla Europy oficjalny koniec działań na froncie, a dla wyniszczonych wojną milionów ludzi początek żmudnej odbudowy zrujnowanych państw przez kolejne dziesięciolecia. Konflikt przyniósł ludzkości ogrom nieszczęść. Mimo upływu czasu skala dokonanych zniszczeń i okrucieństwa nadal budzi grozę.

We wrześniu 1939 roku wojska niemieckiego Wehrmachtu dokonały aktu napaści na Rzeczpospolitą Polską, atakując z lądu, morza i powietrza, a kilkanaście dni później zaatakowała Armia Czerwona.

Wraz z postępującymi działaniami wrogich armii konflikt obejmował kolejne kraje i przenosił się na inne kontynenty. Przez następne 6 lat Polacy poddawani byli bestialskim represjom ze strony hitlerowskich Niemiec i Związku Sowieckiego. W wyniku zaplanowanego ludobójstwa oraz zsyłek i deportacji na nieznaną wcześniej skalę zniszczona została struktura społeczna. Według szacunków poległo i zamordowanych zostało niemal 6 milionów obywateli polskich, w tym znaczna część inteligencji. Była to bezpowrotna strata potencjału ludzkiego, intelektualnego i gospodarczego.

Szkody materialne także były niewyobrażalne. Zniszczone zostały ośrodki przemysłowe, infrastruktura krytyczna, kolejowa, lądowa, substancja mieszkaniowa, szpitale, szkoły, bezcenne dobra kultury, a to, co przetrwało, zostało rozgrabione i wywiezione.

Wymownym symbolem tych tragicznych czasów są niemieckie obozy zagłady tworzone na polskich ziemiach oraz nigdy nieosądzona zbrodnia katyńska. Ogrom krzywd i okrucieństwa podważał wiarę w człowieczeństwo i jego podstawowe wartości.

Polski naród, zaatakowany i zmuszony do obrony, nie został pokonany i nie utracił wiary w odzyskanie niepodległości. Polacy stawili zbrojny opór, a następnie podjęli walkę z najeźdźcą, tworząc struktury Polskiego Państwa Podziemnego oraz Armię Krajową – największe podziemne wojsko w okupowanej Europie. Polscy żołnierze wstawili się w walkach niemal na wszystkich frontach II wojny światowej, a pamięć o ich bohaterstwie i niezłomności, a także godne upamiętnianie ofiar, jest obowiązkiem obecnych i przyszłych pokoleń.

W 80. rocznicę zakończenia wojny stanowczo potępiamy wszelkie zbrodnicze działania wojenne. Okrucieństwa, jakich ludność doświadczyła podczas II wojny światowej, niech będą przestrogą dla wspólnoty międzynarodowej przed pogardą dla drugiego człowieka i ostrzeżeniem, aby nie budować przyszłości na nacjonalizmach.

Rocznica zakończenia II wojny światowej skłania do refleksji nad układem sił, jaki powstał po 1945 roku. Decyzje mocarstw, podjęte w Teheranie, Jałcie i Poczdamie, zapadły bez udziału najbardziej zainteresowanych – nie było nawet konsultacji z nimi – czyli państw europejskich, których powojenne losy zostały wówczas zdeterminowane na dziesięciolecia. Na ich mocy nasz kraj uległ zmianom terytorialnym i stał się uzależniony od mocarstwa totalitarnego – ZSRR. Historia uczy, że pokój jest ważny, ale musi to być pokój sprawiedliwy.

Po zakończeniu wojny przytłoczone jej skutkami państwa zachodnie przystąpiły do budowy opartego na współpracy projektu integracyjnego, tworząc fundamenty wspólnoty bezpieczeństwa, dobrobytu i stabilności. W Waszyngtonie, w wyniku podpisania w 1949 roku Traktatu Północnoatlantyckiego, powstała organizacja mająca na celu tworzenie sojuszniczego systemu bezpieczeństwa dla ochrony pokoju i stabilności międzynarodowej. NATO stało się najpotężniejszym paktem obronnym i najsilniejszym sojuszem świata.

Polska dopiero po przełomie 1989 roku dołączyła do wspólnoty szanujących prawa człowieka i budujących przyszłość w oparciu o rozwój gospodarczy państw demokratycznych. Od ponad 25 lat Rzeczpospolita umacnia swoją pozycję w NATO, a od ponad 20 lat odgrywa aktywną i odpowiedzialną rolę w Unii Europejskiej.

Jak pokazują toczące się od lat konflikty zbrojne, dokonywane czystki etniczne czy na tle religijnym, nie wszyscy wyciągnęli wnioski z tamtej straszliwej lekcji. Zbrojna agresja Rosji na Ukrainę wpłynęła na przestrzeń strategiczną i perspektywę bezpieczeństwa dla Polski oraz europejskich państw NATO, ukazując potrzebę dopełnienia gwarancji transatlantyckich europejskim aspektem obronności.

W 80. rocznicę zakończenia II wojny światowej Senat Rzeczypospolitej Polskiej, mając w pamięci długofalowe konsekwencje powojennych decyzji zapadłych w Teheranie, Jalcie i Poczdamie, apeluje do wspólnoty międzynarodowej o odważne przeciwstawianie się złu oraz o niezłomne dążenie do sprawiedliwego pokoju.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Marszałek Senatu: *M. Kidawa-Błońska*